

Till

Länsstyrelsen i Uppsala län

KOMPLETTERING AV ANSÖKAN

Dnr 5197-2023; angående ansökan om tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken (Natura 2000) för uppförande, drift och avveckling av den havsbaserade vindkraftparken Fyrskippet Offshore i Bottenhavet

Fyrskippet Offshore AB ("**Bolaget**") har mottagit Länsstyrelsen i Uppsala läns ("**Länsstyrelsen**") föreläggande av den 9 februari 2024 ("**Föreläggandet**") och inkommer härmed med komplettering av Bolagets ansökan om tillstånd enligt Natura 2000. Bolaget kompletterar även ansökan i enlighet med de inkomna synpunkterna från olika remissinstanser.

Ett stort antal remissinstanser har dock avstått från att yttra sig eller lämnat yttranden som inte föranleder någon kompletteringsåtgärd eller bemötande från Bolaget.¹

Flera remissinstanser har därtill ingett samma yttrande vad gäller både Bolagets SEZ-ansökan och Natura 2000-tillståndsansökan. Frågor som enbart är relevanta för SEZ-prövningen bemöts i Bolagets komplettering av SEZ-ansökan till Länsstyrelsen av den 25 april 2024 i ärende 7384-2023.

A. Om kompletteringen

1. För komplettering av miljökonsekvensbeskrivningen ("**MKB**") hänvisas till Bilaga 1 som följer samma ordning och numrering som Föreläggandet. I Bilaga 1 bemöts även övriga synpunkter från remissinstanserna. Till Bilaga 1 biläggs underbilagorna

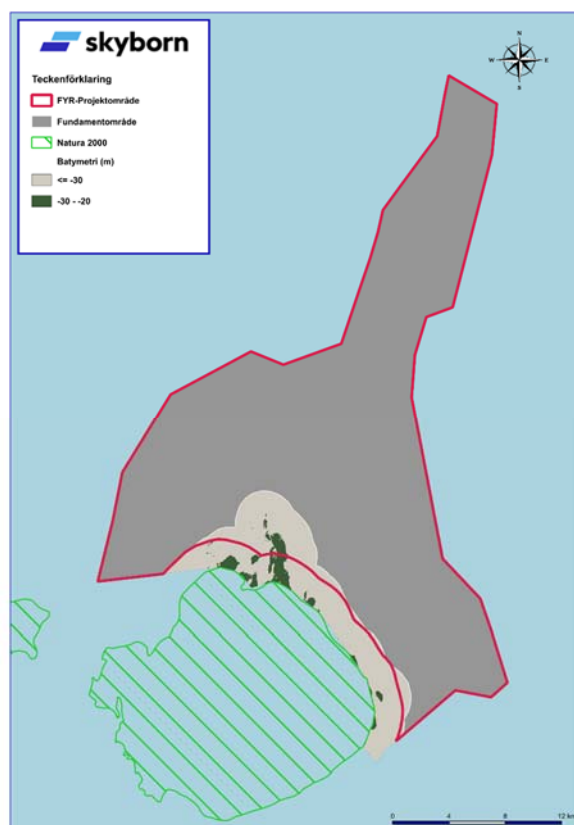
¹ Detta gäller Riksantikvarieämbetet, Sjöfartsverket, Trafikverket, Transportstyrelsen, Energimyndigheten, Försvarsmakten, Länsstyrelsen i Västernorrlands län, MSB, SGU, SLU, Sveriges Fiskares Producentorganisation, SvK, Kammarkollegiet, Naturhistoriska riksmuseet, Luftfartsverket, Jordbruksverket, Kustbevakningen, Älvkarleby kommun, Östhammars kommun, Gävle kommun, Söderhamns kommun och Hudiksvalls kommun.

K5–K8 samt referensrapporterna R1–R11 som mer i detalj svarar på vissa av Länsstyrelsens kompletteringskrav.

2. I detta dokument presenteras i avsnitt B en utökad skyddszon till skydd för alfågel, vilken medför ett justerat område där fundament får uppföras samt en justerad formulering vad gäller villkorsförslag 2. I avsnitt C nedan redovisas Bolagets övergripande inställning vad gäller kumulativa bedömningar i Natura 2000-prövningen, med anledning av vissa remissmyndigheters krav på kompletterande bedömningar av kumulativa effekter.
3. Länsstyrelsen har efterfrågat provningsunderlag på svenska. Svenska översättningar av ingivna underlagsrapporter till MKB:n på engelska (bilagorna M4, M7, M13, M14, M15, M18 och M19) inges som Bilagorna 2–8. Vid eventuella oklarheter mellan språkversionerna gäller originalrapporten på engelska.
4. En konsoliderad villkorskatalog tillsammans med en karta tillhörande villkor (2) inges som Bilaga 9.

B. Justerat fundamentsområde till ytterligare skydd för alfågel

5. Bolaget har i ansökan om Natura 2000-tillstånd åtagit sig att, till skydd för i huvudsak den för Natura 2000-området Finngrundet – Östra bankens typiska art alfågel, inte etablera vindkraftverk inom områden där vattendjupet understiger 30 meter inom ett avstånd om fem kilometer från Natura 2000-området. I syfte att tillförsäkra alfågel ett än mer långtgående skydd föreslår Bolaget nu ytterligare försiktighetsmått i form av en utökad skyddszon där inga fundament får uppföras. Den utökade skyddszonen omfattar ett område om två kilometer från sammanhängande områden som är grundare än 30 meter och som ligger i anslutning till Finngrundet-Östra banken, se figur 1 nedan.

Figur 1 – Karta över projektområdet för vindkraftpark Fyrskippet Offshore med justerat fundamentområde.

6. Detta ytterligare skyddsavstånd medför att det generella skyddsavståndet till Natura 2000-området utökas i anslutning till de grundare delar som sträcker sig i nordlig riktning ut från Östra banken. Det är längs dessa delar som vattendjupet understiger 30 meter och det är kring detta område där alfåglar har observerats förekomma i större antal. Genomförda inventeringar har visat att alfågeln födosöker på djup upp till 30 meter vid Östra banken, vilket även överensstämmer med litteraturuppgifter. Studier har även visat att en undanträngningseffekt inte uppstår på längre avstånd än två kilometer. Då Bolaget åtar sig att upprätthålla en ytterligare skyddszon kring sammanhängande områden grundare än 30 meter inom verksamhetsområdet undviks undanträngningseffekter på födosökande alfåglar och någon habitatförlust på övervintrande alfåglar bedöms inte uppstå, se vidare avsnitt 2.2 i Bilaga 1.
7. Bolaget kommer således enbart att etablera vindkraftverk inom den yta som benämns ”fundamentsområde”, vilket medför ett mycket högt skydd för alfågel och även i övrigt ett omfattande hänsynstagande till Natura 2000-området Finngrundet – Östra banken och dess utpekade livsmiljöer och typiska arter.

8. Mot denna bakgrund föreslår Bolaget en ny formulering av villkorsförslag 2 gällande vindkraftparkens utformning (tillagd text är fetmarkerad och borttagen text är överstruken):

(2) ~~Inga vindkraftverk kommer installeras på djup grundare än 30 meter inom ett avstånd om 5 km från gränsen till Natura 2000 området Finngrundet – Östra banken.~~ **Vindkraftverk får enbart placeras inom det område som är markerat som fundamentsområde på karta i Bilaga 1.**

9. För en konsoliderad villkorskatalog med tillhörande karta till villkorsförslag 2 hänvisas till Bilaga 9.

C. Kumulativa effekter i miljöbedömningen för Natura 2000-ansökan

C.1 Inledning

10. Efter att Bolaget gav in sina ansökningar om tillstånd enligt SEZ och 7 kap. 28 a § miljöbalken i juli 2023 har ansökningar för andra vindkraftsprojekt i närområdet lämnats in; projekten Najaderna och Olof Skötkonung i december 2023 samt projektet Sylen i januari 2024.
11. Länsstyrelsen och även vissa andra remissinstanser har i kompletteringsyttranden begärt utvecklade bedömningar av kumulativa effekter från den sökta verksamheten tillsammans med andra planerade vindkraftsprojekt i Bottenhavet. Bolaget har förståelse för önskemålet om att prövningsunderlaget ska innehålla bedömningar av kumulativa effekter i en så bred kontext som möjligt för att myndigheterna ska kunna få en övergripande bild av vad effekterna kan bli om flera områden i Bottenhavet bebyggs med vindkraft. Bolaget anser dock att efterfrågade kumulativa bedömningar måste sättas i ljuset av gällande lagkrav och vad som utgör en rättssäker, ändamålsenlig och proportionerlig hantering av kumulativa effekter.

C.2 Gällande rätt

12. En specifik miljöbedömning ska enligt 6 kap. 35 § fjärde punkten miljöbalken ("MB") identifiera och bedöma de miljöeffekter som en verksamhet eller åtgärd kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser. Eftersom miljöeffekter även omfattar kumulativa effekter enligt 6 kap. 2 § MB ska MKB:n redogöra för sådana effekter. Av 18 § 6 punkten miljöbedömningsförordningen (2017:966) följer att

detta ska omfatta sådana miljöeffekter som kan förväntas uppkomma till följd av ”*verksamheten eller åtgärden tillsammans med andra verksamheter som bedrivs, som har fått ett tillstånd eller som har anmälts och får påbörjas” (vår markering). Krav på redovisning i en MKB avseende kumulativa effekter gäller således *enbart* i förhållande till befintliga och tillståndsgivna/godkända verksamheter eller åtgärder.*

13. När det gäller Natura 2000-prövningar, som har en separat (legal) prövningsram i jämförelse med prövningar enligt miljöbalken i övrigt eller SEZ, gäller ett något utvidgat krav på bedömning i förhållande till kumulativa effekter. Enligt 7 kap. 28 b § miljöbalken ska bedömningen om Natura 2000-tillstånd kan lämnas utgå från påverkan från verksamheten eller åtgärden ensam eller tillsammans med andra pågående eller planerade verksamheter eller åtgärder. I detta avseende vägs således även planerade verksamheter in.
14. Frågan som uppstår är vad som ska anses utgör en *planerad verksamhet*. Av EU-kommissionens vägledning om artikel 6 art- och habitatdirektivet följer att bedömningen bör inkludera den kumulativa effekten från den sökta verksamheten tillsammans med andra planer och projekt som ”har slutförts, som godkänts men inte slutförts eller som har föreslagits”. Av vägledningen följer vidare att bestämmelsen omfattar planer och projekt som godkänts men som ännu inte genomförts eller avslutats, och när det gäller andra föreslagna planer eller projekt anses det, med hänsyn till *rättssäkerheten*, lämpligt att ”begränsa bestämmelserna om kombinationseffekter till dem som *faktiskt har föreslagits*, dvs. för vilka en ansökan om godkännande eller medgivande har lämnats in.”²
15. Det framgår även av EU-kommissionens vägledning avseende utbyggnad av vindkraft och EU:s naturvårdslagstiftning³ att det gällande andra föreslagna planer eller projekt förefaller vara lämpligt att begränsa bestämmelserna om kombinationseffekter till dem som har föreslagits, dvs. de för vilka en ansökan om godkännande eller medgivande har lämnats in. Vidare framgår av vägledningen att

² EU-kommissionens tillkännagivande C(2018) 7621 final, Bryssel den 21 november 2018, *Förvaltning av Natura 2000-områden : bestämmelserna i artikel 6 i habitatdirektivet (92/43/EEG)*: <https://data.europa.eu/doi/10.2779/2068>, avsnitt 4.5.3.

³ EU-kommissionens tillkännagivande C(2020) 7730 final, Bryssel den 18 november 2020, *Vägledningsdokument om utbyggnad av vindkraft och EU:s naturvårdslagstiftning*: <https://data.europa.eu/doi/10.2779/548220>.

rättssäkerhet måste beaktas vid fastställande av vilka verksamheter och projekt som ska ingå i bedömningen. Likaså bör *proportionalitetsprincipen* tillämpas för att fastställa hur mycket arbete som krävs för att slutföra en konsekvensbedömning av kumulativa effekter.

16. Av EU:s vägledning följer således att planerade projekt som enbart befinner sig i tidig planerings- eller ansökansfas inte bör inkluderas i en kumulativ bedömning. Det följer naturligt att dessa projekt är förknippade med så pass omfattande osäkerheter när det gäller projektens utformningar, genomförbarhet, tidplaner m.m. att ett försök till en kumulativ bedömning skulle bli av en sådan grad av spekulativ karaktär att det inte blir en ändamålsenlig och rättssäker bedömning.

C.3 Bedömning av kumulativa effekter i Natura 2000-ansökan

17. Mot bakgrund av ovan är det Bolagets uppfattning att en Natura 2000-prövning ska väga in kombinationseffekter från planerade projekt i den utsträckning det framstår som rättssäkert, proportionerligt och ändamålsenligt. Det finns en överhängande risk att en ordning där kumulativa effekter ska bedömas med beaktande av projekt i tidig tillståndsfas, och därmed utifrån mycket spekulativa antaganden, leder till missvisande och felaktiga resultat.
18. För ett projekt som befinner sig i tidig planeringsfas har det ännu inte visat sig eller kunnat indikeras om det i sig självt skulle kunna leda till så stor påverkan på Natura 2000-områden att det finns goda grunder att ifrågasätta om tillstånd överhuvudtaget kommer att kunna lämnas till projektet. En kumulativ bedömning som ska väga in ett sådant projekt kan därför leda till den orimliga följden att den sökta verksamheten inte erhåller tillstånd, på grund av hypotetiska antaganden om icke-konkreta planer och projekt, och därmed en alltför omfattande och oproportionerlig kumulativ bedömning.
19. Bolagets uppfattning, som baseras på EU-kommissionens uttalanden, är att kravet på att bedöma kumulativa effekter i Natura 2000-prövningen gäller i förhållande till befintliga och redan tillståndsgivna projekt i närområdet samt till verksamheter som har lämnat in en tillståndsansökan i den utsträckning det är rimligt och förutsebart. Det finns ännu inget planerat projekt där kraven på rättssäkerhet och proportionalitet kan uppfyllas såtillvida att kumulativa effekter ska beaktas. Prövningen av övriga närliggande projekt befinner sig i ett alltför tidigt stadium av ansökningsfasen. De

projekt som Bolaget kan göra en konkret kumulativ bedömning tillsammans med (och som har gjorts i MKB:n) är Skyborns egna vindkraftsprojekt Storgrundet och Eystrasalt.

20. I syfte att redovisa en översiktlig kumulativ bedömning av andra planerade projekt i närheten, har Bolaget redan i Natura 2000-delen av MKB:n redovisat en översiktlig kumulativ bedömning som i ett teoretiskt scenario skulle kunna uppstå om flera av de andra projekten som planeras i närområdet realiserar, se avsnitt 12.4.2 i MKB:n.
21. Med anledning av Föreläggandet och inkomna synpunkter har Bolaget låtit göra kompletterande kumulativa beskrivningar och bedömningar som inkluderar de projekt där en tillståndsansökan har getts in, så långt det är möjligt utifrån de osäkra parametrar som ännu råder kring projekt i tidig tillståndsfas. Även vindkraftparker på större avstånd har beaktats övergripande för de fall det finns risk för potentiell påverkan på Natura 2000-områden, se Bilaga 1.

Malmö den 25 april 2024

FYRSKEPPET OFFSHORE AB, genom

Madeleine Edqvist

Anna Ekström Ståhl

Gustav Svensson

BILAGOR:

1. Komplettering av miljökonsekvensbeskrivning med underbilagor, Ramboll
2. Utredning om förekomst av tunnor med farligt avfall (*svensk översättning av bilaga M4*), Clinton Marine Survey
3. Utredning om förekomst av alunskiffer (*svensk översättning av bilaga M7*), Clinton Marine Survey
4. Modellering av undervattensljud (*svensk översättning av bilaga M13*), NIRAS
5. Sedimentspridningsrapport (*svensk översättning av bilaga M14*), NIRAS
6. Hydrodynamisk utredning (*svensk översättning av bilaga M15*), NIRAS
7. Utredning om dumpningsområden (*svensk översättning av bilaga M18*), Clinton Marine Survey
8. Utredning om yrkesfiske (*svensk översättning av bilaga M19*), NIRAS
9. Konsoliderad villkorskatalog